

PÅ VÄSTRA SIDAN DJURÖVÄGEN (VÄG 881)

Arkeologisk utredning etapp 2 Inom fastigheterna Bråborg 1:1, 1:4, mfl.
Dagbergs socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län

HAMPUS NORRGREN

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3247

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Inom område 31 påträffades ett skärvstensrikt kulturlager som innehöll förhistorisk keramik. Keramikskärvorna visade sig uppvisa passform och bilda en mindre sked/slev.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003
Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

© Arkeologikonsult 2020

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

PÅ VÄSTRA SIDAN DJURÖVÄGEN (VÄG 881)

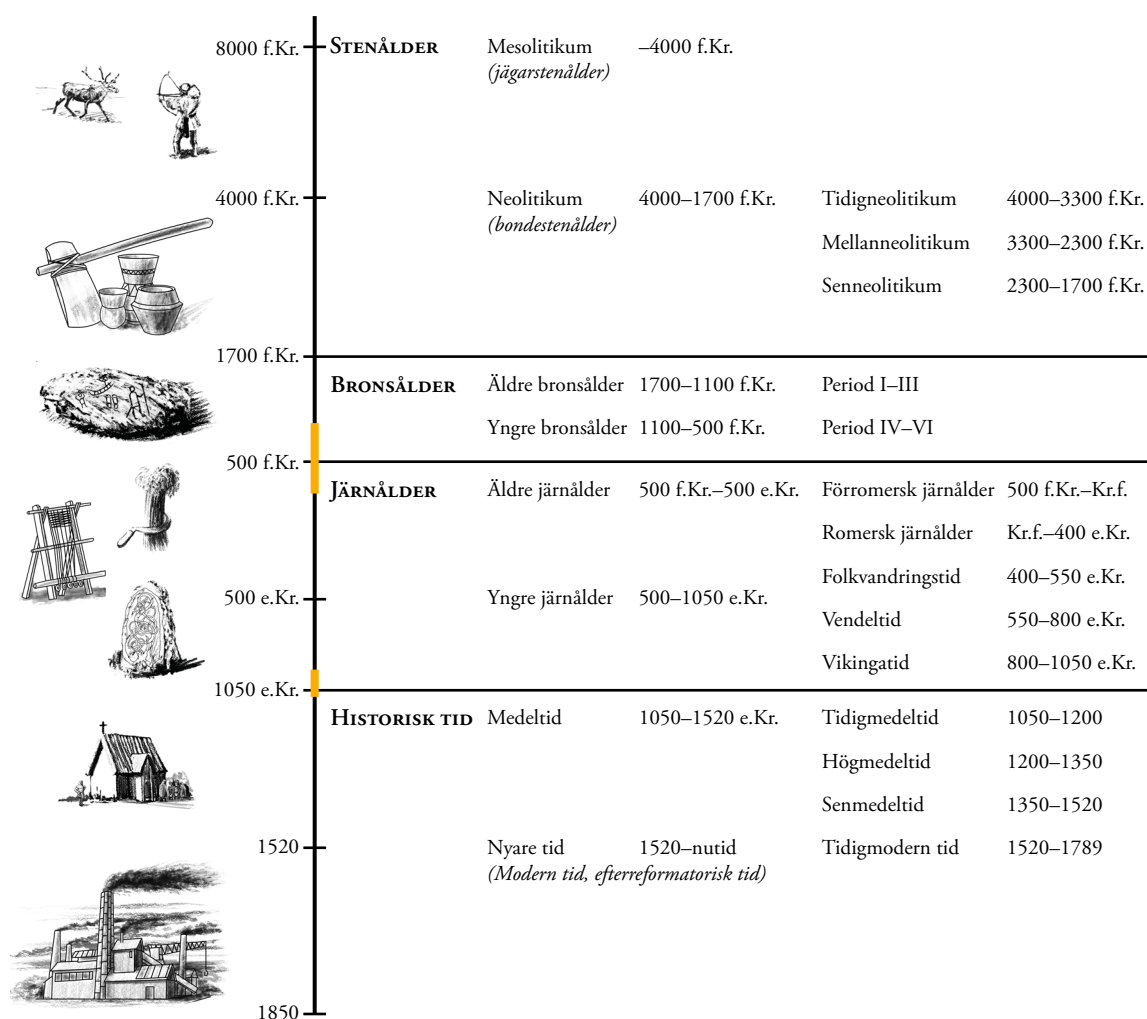
Arkeologisk utredning etapp 2 Inom fastigheterna Bråborg 1:1, 1:4, mfl.
Dagbergs socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län

HAMPUS NORRGREN

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3247

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	7
INLEDNING OCH SYFTE.....	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ.....	8
TIDIGARE ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR	10
METOD OCH GENOMFÖRANDE	10
Metalldetektering	10
Sökschaktning.....	10
RESULTAT	11
Objekt 20	11
Objekt 31	12
Objekt 17	15
Objekt 13 & 14.....	16
Objekt 27 & 28.....	19
Förslag på sträckning för GC-väg.....	20
REGISTRERING OCH ÄNDRINGAR I KMR SÄMPT AVLUTANDE DISKUSSION	21
REFERENSER	24
Litteraturlista	24
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	25
BILAGOR	28
Bilaga 1. Schakttabell.....	26
Bilaga 2. Kontexttabell.....	33
Bilaga 3. ¹⁴ C-resultat	34
Bilaga 4. Fyndtabell	35

Figur 1. Utredningsområdena markerade på Terrängkartan i skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Arkeologikonsult har under augusti månad 2019 och början av mars månad 2020 genomfört en arkeologisk utredning, etapp 2, längs västra sidan av Djurövägen (väg 881) inom delar av fastigheterna Bråborg 1,1, 1,4, Dagbergs-Unnerstad 2:9, 2:40, Gillerhälla 1:2, Manhem 2:2, Marby 6:4, 1:55, Sidus 1:7 och 6:7, Norrköpings kommun, Östergötland.

Orsaken till den arkeologiska utredningen var att trafikverket planerar att anlägga en gång- och cykelväg längs med väg 881. Det arkeologiska arbetet utfördes inom sex angivna utredningsobjekt som pekats ut av en föregående utredning, etapp 1 (figur 1).

Vid utredningen som innefattade sökschaktning, provrutsgrävning och metalldetektering påträffades förhistoriska lämningar i form av ett kulturlager, tre stolphål och tre härdar inom två av sex utredningsobjekt.

Utöver detta framkom rester av förhistorisk keramik i delar av det framtagna kulturlagret som undersöktes genom rutgrävning. Förutom kulturlagret undersöktes två av de påträffade härdarna och fyra av stolphålen.

Kulturlagret kom att dateras till äldre järnålder, ett av stolphålen till yngre bronsålder/äldre järnålder och en av härdarna till slutet av vikingatid.

INLEDNING OCH SYFTE

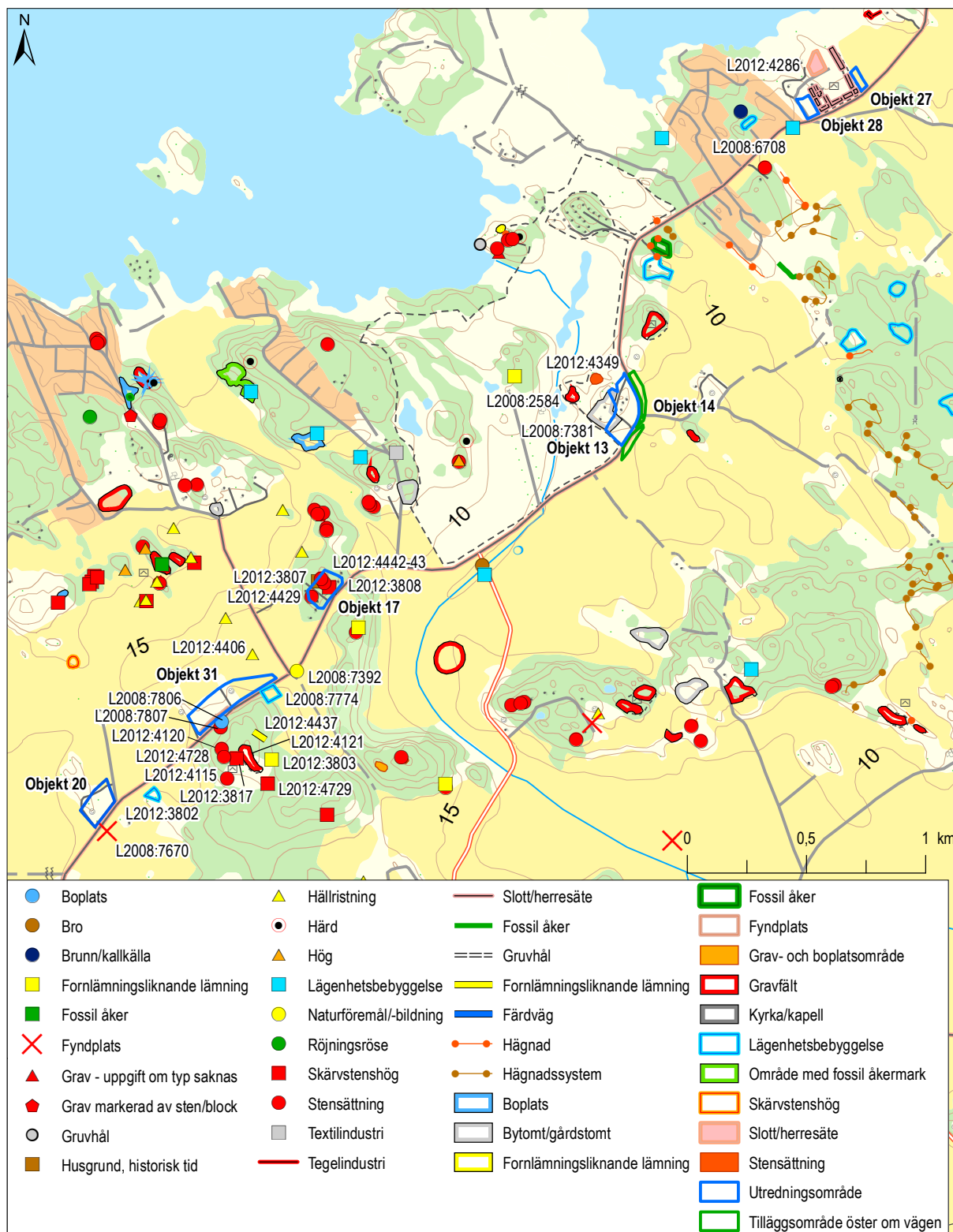
Med anledning av planerad byggnation av ny GC-väg längs västra sidan av Djurövägen har Arkeologikonsult på uppdrag av Länsstyrelsen i Östergötlands län (Lst dnr 431-12419-2018) genomfört en arkeologisk utredning, etapp 2 inom sex angivna utredningsobjekt.

Syftet med utredningen var att genom sökschaktning och kompletterande metalldetektering fastställa förekomsten av fornlämningar inom den

planerade vägsträckningen. Om lämningar påträffades skulle dessa typologiseras, beskrivas och om möjligt avgränsas.

Därutöver skulle utredningen försöka hitta en möjlig sträcka för en dragning av GC-vägen förbi Bråborgs slottsruin (L2012:4286) som innebar så liten påverkan på de synliga lämningarna som möjligt.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Figur 2. Översiktskarta med utredningsområdet och intilliggande registrerade fornlämnningar. På Terrängkartan i skala 1:25 000.

De sex utredningsobjekten är belägna längs med västra sidan av Djurövägen (väg 881) som sträcker sig igenom Dagsberg socken, ca fem kilometer öster om Norrköping stad. Utredningsobjekten är utspridda över en ca fem kilometer lång sträcka från Gillerhälla i sydväst upp till Bråborgs slottsruin i norr.

Djurövägen ringlar genom ett kuperat odlingslandskap där låglänta åkermarker bryts upp av större impediment med berg i dagen och av låglänta skogbeväxta åkerholmar. Höjden över havet varierar mellan fem och 18 meter. Undergrunden i området varierar mellan morän inom de högre liggande partierna och glacial lera inom de mer låglänta områdena.

Landskapet runt Djurövägen uppvisar ett rikt fornlämningslandskap (figur 2) där områdets begränsade höjd över havet innebär att de äldsta möjliga lämningarna i området dateras till bronsålder. Dessa lämningar återfinns i regel inom landskapets högre liggande områden.

Synliga lämningar från denna tidsperiod representeras framför allt av skärvstenshögar och hållristningar.

Under järnålder odlas området upp i allt högre grad. Detta sker i samband med att större jordarealer på grund av landhöjningen torrläggs och blir tillgängliga för bosättning och jordbruk. De synliga lämningarna från denna tid utgörs av stensträngar, högar, stensättningar och gravfält.

Trots en relativt stor mängd synliga järnålderslämningar i närområdet existerar det endast ett fåtal registrerade boplatlämningar från tidsperioden i

närområdet. Troligtvis beror detta på att en platskontinuitet gör sig rådande där moderna och historiska lämningar uppförs på samma plats som föregående tidsperioders boplatlämningar. Bristen på registrerade boplatser kan även bero på att få större arkeologiska arbeten genomförts i området.

Under historisk tid utgör området runt Djurövägen ett frodande jordbrukslandskap. Ett flertal byar och gårdar omnämns redan under medeltid som exempelvis Unnerstad, Gillerhälla, Manheim och Stora Sidus. Den moderna Djurövägen verkar i dagsläget ha en liknande sträckning som den haft under medeltiden. Något som kan indikera att vägsträckningen kan vara äldre än så och ska dateras till järnålder (Hed Jakobsson 2017).

Denna utveckling fortsätter under nyare tid och i området existerar ett stort antal registrerade bytomter, torplämningar och lägenhetsbebyggelser.

Under slutet av 1500-talet uppförs Bråborg slott och kungsgård av drottning Gunilla Bielke i norra delen av området. Slottet bränns ned i samband med rysshärjningarna 1719 och kom därefter aldrig att byggas upp. Stenmaterial från slottet kom istället att användas till återbyggnationen av Norrköping stad som också brändes ned under härjningarna.

Det är först under början av 1900-talet som stora delar av området styckas av för planläggning av fritidsbebyggelse. I samband med detta rivs många av de torp som funnits i området och istället växer en omfattande villa- och tomtbebyggelse fram som står kvar i dagsläget (Svarvar & Nyberg 2017).

TIDIGARE ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR

Ett fåtal arkeologiska arbeten har genomförts i närområdet. Majoriteten av dessa har utgjorts av schaktövervakningar och utredningar men även av ett fåtal förundersökningar. Enstaka av dessa arkeologiska insatser har påträffat förhistoriska indikationer och resulterat i att nya fornlämningar eller fornlämningsområden registrerats.

1989 genomfördes en utredning inför byggnationen av Bråvikens Golfklubb. Under utredningen som bestod av fältinventering och provschaktning påträffades två härdar.

I samband med anläggandet av en ny VA-ledning genomfördes en arkeologisk utredning längs med delar av Djurövägen 2001. Under utredningen identifierades ett boplatsläge ca 500 meter nordöst om Gillerhälla (Inom nuvarande område 31) och under sökschaktning påträffades en skärvstensförekomst tillsammans med enstaka sotfläckar (Sundberg 2001).

Inför den aktuella utredningen etapp 2 genomfördes en etapp 1 av Arkeologikonsult 2017. Denna inkluderade inventering, arkiv- och kartstudier samt metalldetektering inom delar av den angivna vägsträckningen. Under metalldetekteringen påträffades ett ornerat medeltida bokbeslag i Cu-leg i åkermarken på motsattsida av vägen sett till dagens Gillerhälla gård (Hed Jakobsson 2017).

En arkeologisk utredning etapp 2 genomfördes året efter inom områden som specificerats av utredningen etapp 1. Under denna påträffades två stensättningar som troligtvis utgjorde en fortsättning av det intilliggande gravfältet L2012:4121. Ett kulturlager framkom även direkt nedanför stensättningarna. Detta lager daterades till 400 e.Kr och innehöll enstaka skärvor av förhistorisk keramik (Norrgrén 2018).

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Metalldetektering

Fältarbetet inleddes med metalldetektering av utredningsobjektens åker- och hagmarksområden. Där det var möjligt genomfördes detekteringen i sökstråk med ca fem meters mellanrum. Alla metaller eftersöktes ursprungligen likvärdigt vilket snabbt genererade en stor mängd recenta järnföremål. En diskriminering kom därför att tillämpas som innebar att ett av fem järnutslag kontrollerades. Alla påträffade ädelmetallutslag kontrollerades kontinuerligt under utredningen.

Metaldetektering genomfördes också i samband med sökschaktning där matjordens underliggande skikt avsöktes. Även påträffade anläggningar och lager metalldetekterades i syfte att hitta fynd som kunde datera kontexterna.

Sökschaktning

Den ursprungliga sökschaktningen genomfördes med en 6-ton bandburen grävmaskin och den senare tillkomna tilläggsytan sökschaktades med hjälp av en 16-tons grävmaskin. De upptagna schakten spreds jämt över utredningsområdena och drogs vanligtvis med antingen enkel eller dubbel skopbredd (ca 1,5 respektive 2,6 meter). Schakten grävdes ned till anläggnings- eller kulturlagernivå, alternativt steril mark. Samtliga schakt lades igen efter genomförd utredning.

Alla schakt, påträffade anläggningar och lager mättes in och beskrevs skriftligen. Inmätningar gjordes med nätverks RTK-GPS med en standardavvikelse på 0,02 meter. I syfte att bedöma fornlämningsstatus och för att samla in material för ¹⁴C-analys undersöktes ett urval av anläggningar till 50% med handredskap. I samma syfte undersöktes eventuella kulturlager genom rutgrävning.

RESULTAT

Under metalldetekteringen påträffades framför allt moderna och tidigmoderna fynd. Majoriteten av dessa kunde kopplas till jordbruket som bedrivits på åkrarna och många fynd utgjorde delar av moderna jordbruksmaskiner. Därutöver påträffades vad som kan anses utgöra ett relativt typiskt fyndmaterial för åkermark som odlats under längre tid i form av enstaka fynd av knappar, söljor, mynt och blyplomber.

Inom två av sex utredningsområden påträffades lämningar av förhistorisk karaktär. Inom objekt 14 påträffades två härdar och två stolphål och inom Objekt 31 påträffades rester av ett skärvtensrikt kulturlager, ett stolphål och en härd.

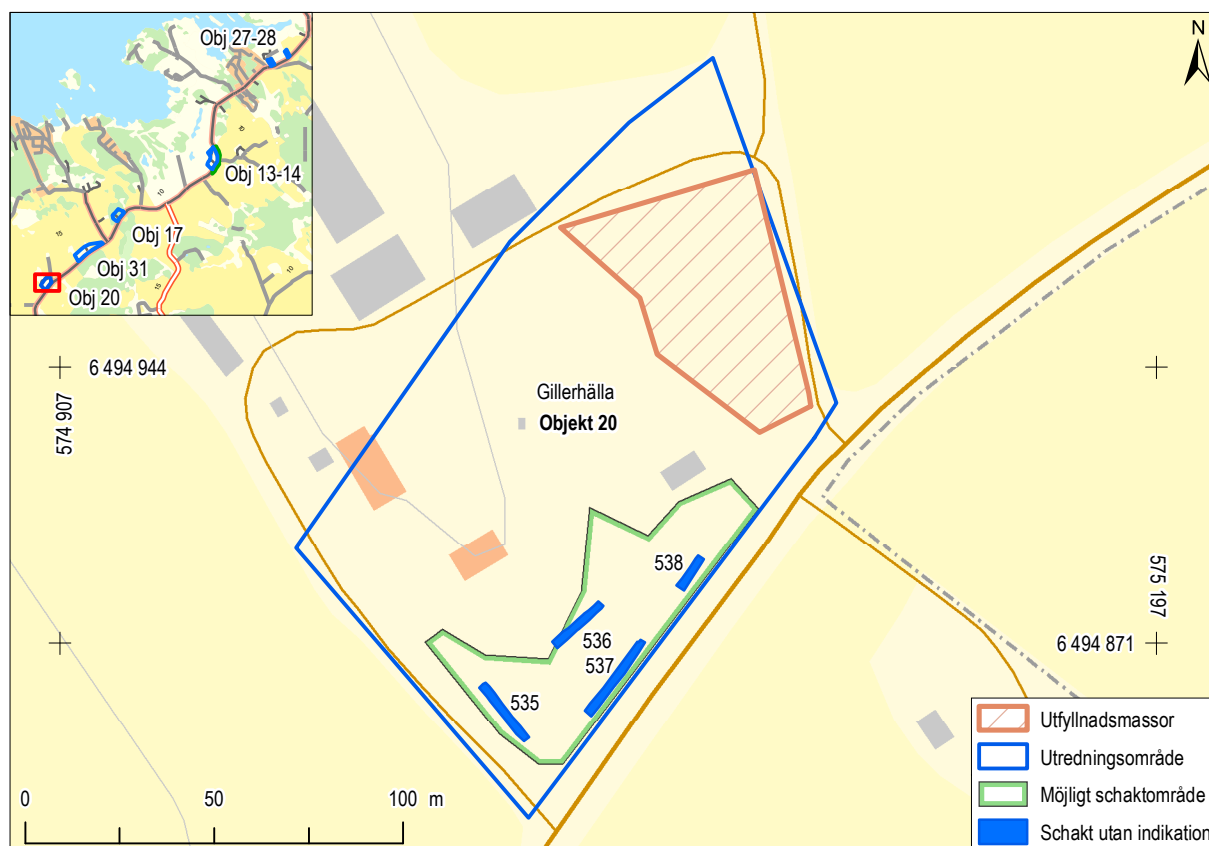
Inom Objekt 17 observerades skador på en sedan tidigare registrerad stensättning. Stensättningen hade kommit att skadas i samband med anläggandet av en intilliggande grusväg som delvis frilagt delar av konstruktionens kantkedja.

Inom Objekt 27 och 28 observerades en möjlig passage som sträcker sig förbi de synliga lämningarna av Bråborgs slottsruin. Denna passage kan möjligtvis användas för anläggandet av cykelvägen även om viss avverkning kan komma att krävas.

Objekt 20

Objekt 20 var beläget inom fastigheten Gillerhälla 1:2 och omfattade 14 480 m² (figur 3). I nära anslutning till objektet finns två historiska husgrunder registrerade (L2008:7766 och L2012:3802). I samband med metalldetektering som genomfördes under etapp 1 påträffades ett ornerat medeltida bokbeslag i åkermarken på motsatta sidan av Djurövägen (Hed Jakobsson 2017).

Majoriteten av objektet utgjordes av en privatägd gård som begränsade det område som var möjligt att utreda genom sökschaktning. Totalt uppmätte den

Figur 3. Inom objekt 20 togs fyra sökschakt upp med en sammanlagd area på 160 m² vilket representerar ca 4% av den tillgängliga utredningsytan. På Fastighetskartan i skala 1:2000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:100 000.

Figur 4. Större delen av ytan inom objekt 20 bestod av en villatomt, sökschakten kom då att tas upp inom en nyligen planterad gräsmatta. Taget från nordöst.

möjliga utredningsytan ca 5 000 m² vilket efter samråd med mark- och tomtägaren kom att revideras till ca 2 500 m².

Totalt togs fyra sökschakt med en sammanlagd area på 160 m² upp vilket representerar ca 4% av den tillgängliga ytan (figur 4).

Inga förhistoriska eller kulturhistoriska lämningar påträffades under sökschaktningen istället framkom spår efter omfattande moderna markarbeten.

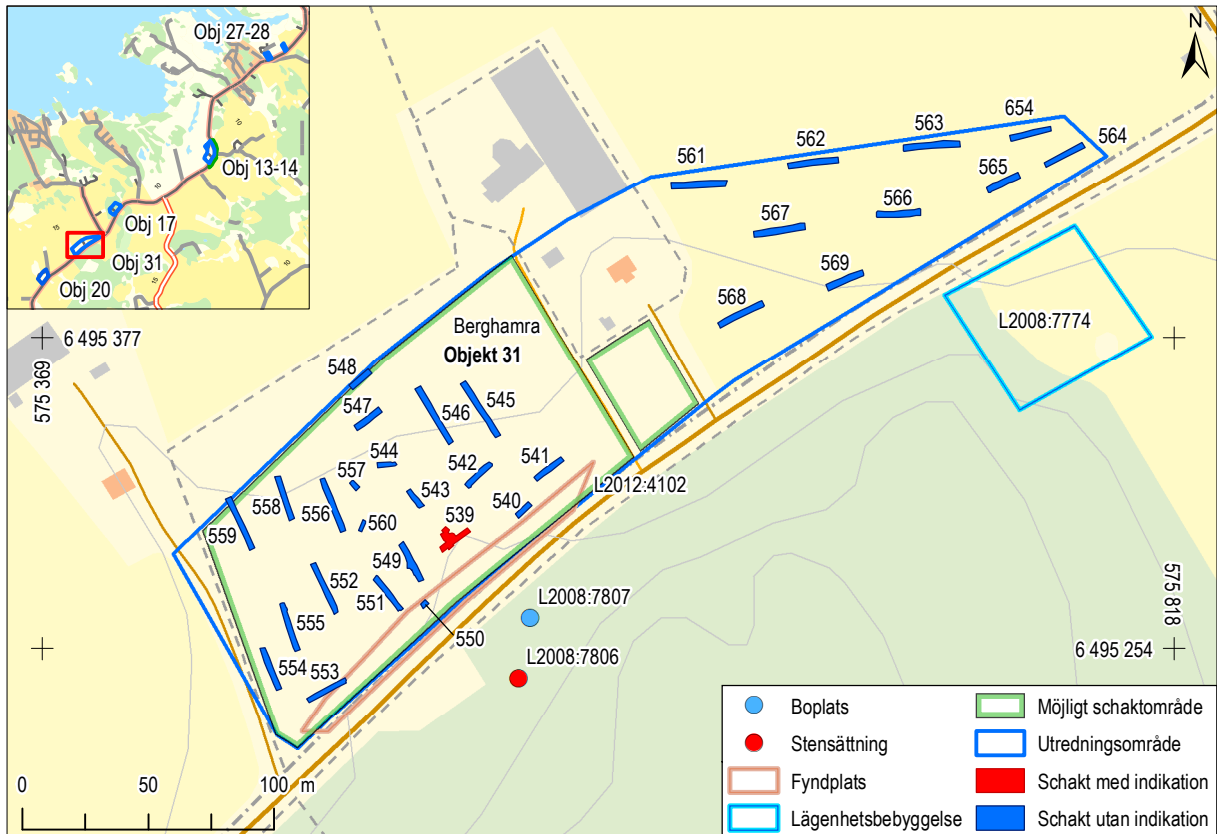
Objekt 31

Objekt 31 var beläget inom fastigheten Marby 1:55. Området var uppdelat i två delar där den sydvästra delen utgjordes av en hästhage och den nordöstra delen av åkermark (figur 5). Det möjliga utredningsområdet inom objekt 31 uppmätte totalt 23 300 m² av vilka ca 14 420 m² utgjordes av hästhage och ca 8 880 m² av åkermark.

Under en utredning som genomfördes 2001 inför dragning av en VA-ledning påträffades en skärvstensförekomst och enstaka sotiga fläckar (L2012:4102) inom ett 150 x 1,5 meter stort område inom utbredningen för objekt 31 (Sundberg 2001).

Strax sydöst om objekt 31 på motsatt sida vägen påträffades ytterligare rester av ett kulturlager vid en utredning, etapp 2. Lagret uppvisade ett liknande innehåll som kulturlager 125, innehöll förhistorisk keramik och ¹⁴C-daterades till 400–200 f.Kr (Norrgren 2018).

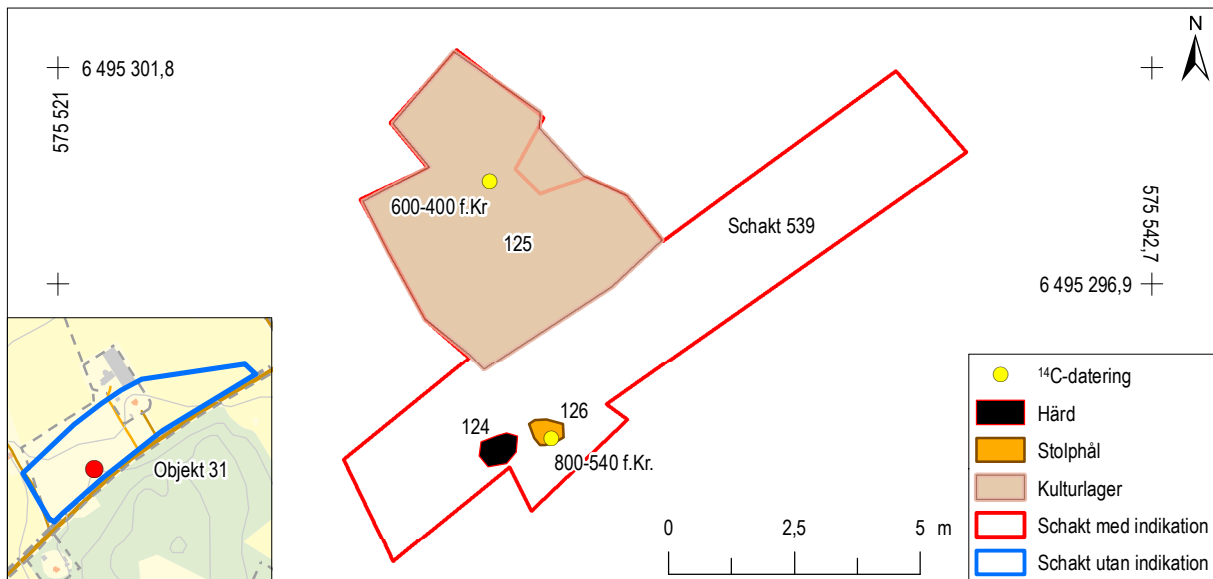
Inom objekt 31 togs totalt 32 schakt upp med en sammanlagd area på 1 265 m². Av dessa togs 22 schakt upp inom hästhagen (figur 6) och tio schakt inom åkermarken. Sammanlagt kom 5,4% av den sammanlagda ytan inom Objekt 31 att utredas genom sökschaktning.

Figur 5. Inom objekt 31 togs totalt 32 schakt upp med en sammanlagd area på 1265 m². Sammanlagt kom 5,4% av Objekt 31 att utredas genom sökschaktning. På Fastighetskartan i skala 1:3 000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:100 000.

Figur 6. Fältdarbetet inom hästhagen kom att delas upp på två etapper där ena halvan först undersöktes och därefter lades igen innan maskinen och hästarna i hagen bytte sida. Fotot från nordväst.

Figur 7. I schakt 539 påträffades förhistoriska lämningar i form av ett kulturlager, en härd och ett stolphål. Kulturlagret kom att ^{14}C -dateras till 600-400 f.Kr. och stolphålet till 800-540 f.Kr. Skala 1:150. Översikt med Fastighetskartan i skala 1:12 000.

Inom hästhagen existera det ett antal moderna störningar som begränsade den yta som var möjligt att utreda genom sökschaktning. Dessa utgjordes av tre större ansamlade jordhögar, en ridbana och en betongsatt brunn.

I ett av de upptagna schakten (539) inom hästhagen påträffades förhistoriska lämningar i form av ett kulturlager, en härd och ett stolphål.

Kulturlager 125

I den sydöstra delen av objekt 31 påträffades rester av ett kulturlager (figur 7). Detta utgjordes av mörk silt och innehöll kol, sot och stora mängder sten varav en stor andel uppvisade skärvig karaktär. I syfte att undersöka djup, sammansättning och för att samla material för makrofossilsanalys och ^{14}C -datering undersöktes kulturlager 125 genom handgrävning av två kvartsmeterutor. I dessa två rutor påträffades enstaka bitar brända ben och fem skärvor förhistorisk keramik.

Material från kulturlager 125 daterades genom ^{14}C -analys till 600-400 e.Kr.

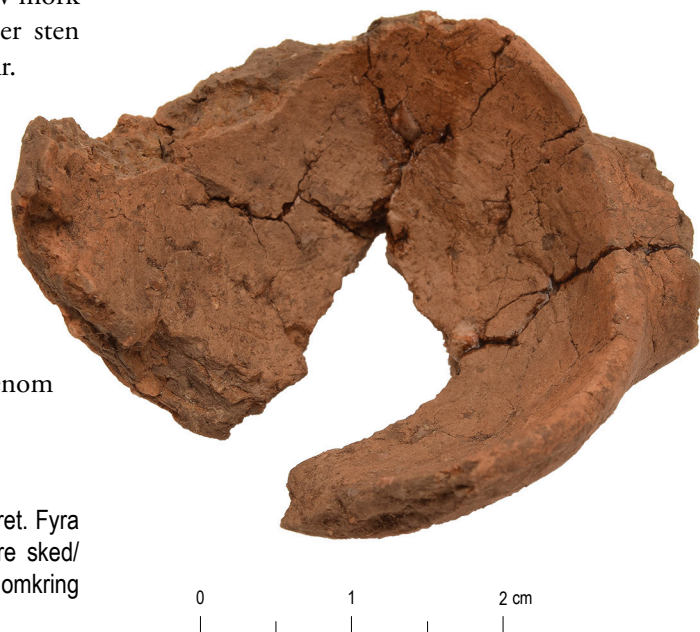
Figur 8. Förhistorisk keramik påträffades i kulturlagret. Fyra skärvor uppvisade passform och bildade en mindre sked/slev. Liknande skedar har påträffats och dateras till omkring 400 f.Kr. Skala 2:1.

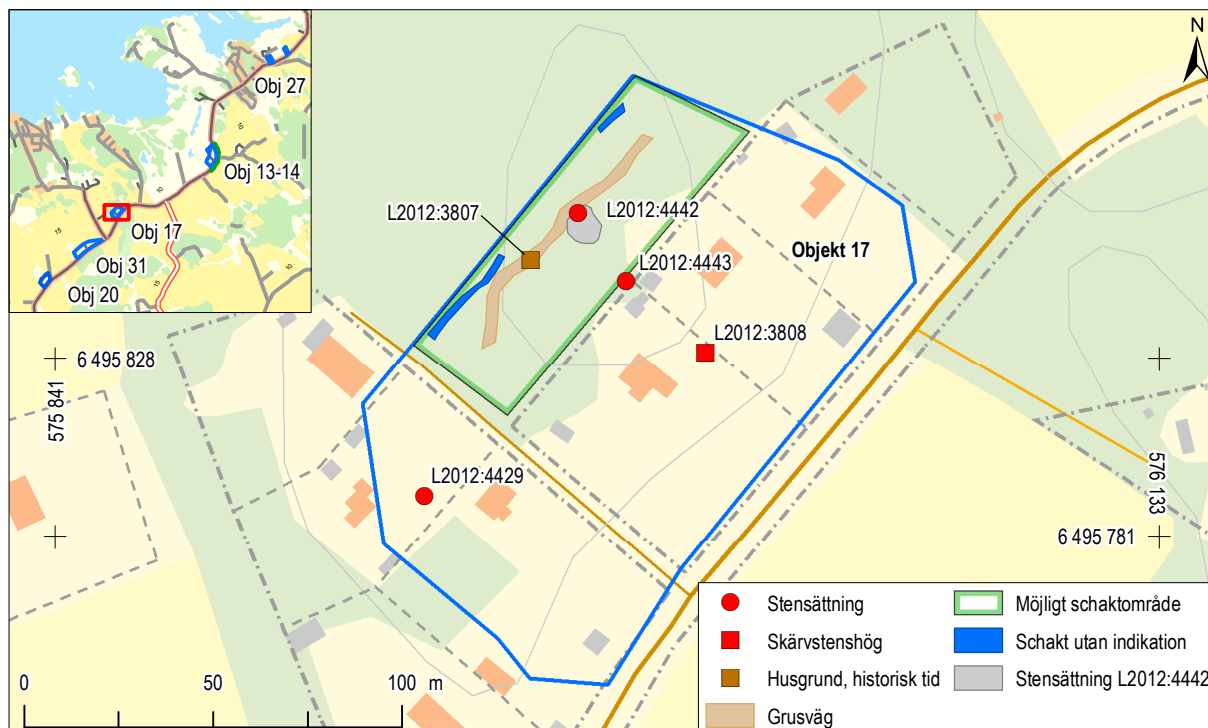
Härd 124 och stolphål 126

En härd (124) och ett stenskott stolphål (126) påträffades ca två meter sydväst om det undersökta kulturlagret. Stolphålet undersöktes för hand och dess innehåll kom att bli föremål för ^{14}C -analys och erhöll en ^{14}C -datering mellan 800-540 f.Kr.

Keramik

Under fyndhanteringen som genomfördes efter fältarbetets avslut visade det sig att fyra av keramikskärvorna som påträffats i kulturlagret hade

Figur 9. Två schakt togs upp inom objekt 17 med en sammanlagd yta på 67 m² vilket representerar ca 13% av det tillgängliga utredningsområdet. På Fastighetskartan i skala 1:2 000, översikt med Terrängkartan i skala 1:100 000.

passform med varandra och att de bildade en liten sked. Liknande skedar har påträffats b.l.a i Skeke och har daterats till omkring 400 f.Kr (Larsson 2014).

Objekt 17

Majoriteten av Objekt 17 utgjordes av ett villa- och tomtområde vilket ledde till att endast den nordvästra delen av utredningsobjektet var möjligt att utreda genom sökschaktning (figur 9). Denna yta var beväxten med lövskog och tät undervegetation vilket krävde avverkning innan sökschaktning kunde vidtas.

Inom Objekt 17 existerade fyra sedan tidigare registrerade fornlämningar, en bytomt L2012:3807, två cirkulära stensättningar L2012:4442 och 2012:443 samt en skärvtenshög 2012:3808. Bytomten och en av de två stensättningarna var belägna inom den skogsklädda ytan i nordöstra delen av området.

Det visade sig vid en okulär besiktning av ytan att tomterna som angränsa den skogsklädda ytan utökat sina gräsmattor bortom de angivna tomtgränserna och att en grusväg anlagts parallellt med tomternas nya utbredning.

Ytan som var möjlig att utreda utan att skada egendom eller grusväg blev på grund av detta mindre än vad som ursprungligen antagits. Det område som var möjligt att utreda genom sökschaktning uppmätte ca 490 m². Inom detta område togs två schakt upp med en sammanlagd yta på 67 m² vilket representerar ca 13% av det tillgängliga utredningsområdet.

Inga forn- eller kulturhistoriska lämningar påträffades i de upptagna schakten.

Figur 10. Vid en okulär besiktning av området observerades skador på den registrerade stensättningen L2012:4442. På fotot syns fyra blottade stenar från stensträngens nordvästra kantkedja. Foto från sydväst.

Skador på stensättning L2012:4442

Vid den okulära besiktningen observerades skador på en av de registrerade stensättningarna där den anlagda grusvägen kommit att blotta delar av dess nordvästra kantkedja (figur 10). Fyra större stenar observerades bilda en kantkedjeliknande formation intill stensättningen i grusvägen. Då själva stensättningen var kraftigt övervuxen var det svårt att avgöra konstruktionens utbredning och om de synliga stenarna i grusvägen tillhörde stensättningen. Inmätningen av konstruktionens utbredning (ca åtta meter i diameter) stämmer dock väl med beskrivningen som återfinns i KMR.

Objekt 13 & 14

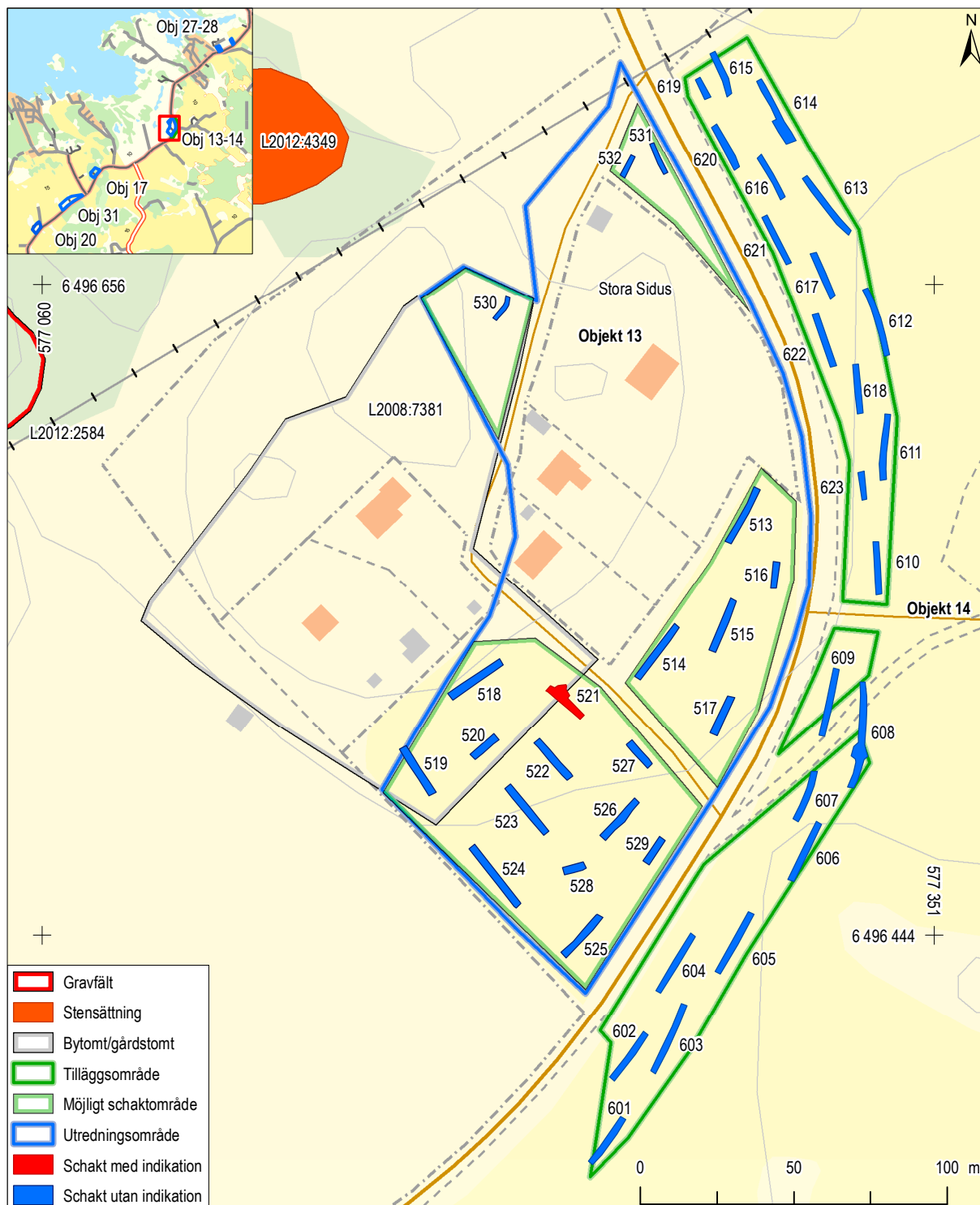
Objekt 13 & 14 utgjordes av två större sammanhängande områden på västra respektive östra sidan av Djurövägen (figur 11). Initialt kom den östra sidan av utredningsområdet att utredas. Objektet utgjordes ursprungligen av en sammanhängande yta på ca 23 525 m² inom fastigheten Sidus 1:7. Efter ett tilläggsbeslut tillkom en extra utredningsyta

belägen på östra sidan av Djurövägen inom fastigheten Sidus 6:7. Tilläggsytan uppmätte ca 8 122 m² och kom att utredas under början av mars månad 2020.

Objekt 13 & 14 fördela sig så att objekt 13 utgjorde delar av en registrerad bytomt i nordvästra delen av utredningsområdet och objekt 14 utgjordes av de två åkerarealerna i sydväst och -öst. Tilläggsytan inkluderades i objekt 14 och utgjordes av åkermarken på östra sidan av Djurövägen.

Den registrerade bytomten som delvis sträckte sig in inom den nordvästra delen av utredningsområdet utgjordes av Stora Sidus by (L2008:7381) som har skriftliga belägg från medeltid. Strax nordväst om utredningsytan finns ett gravfält bestående av en hög och sex stensättningar (L2012:2584).

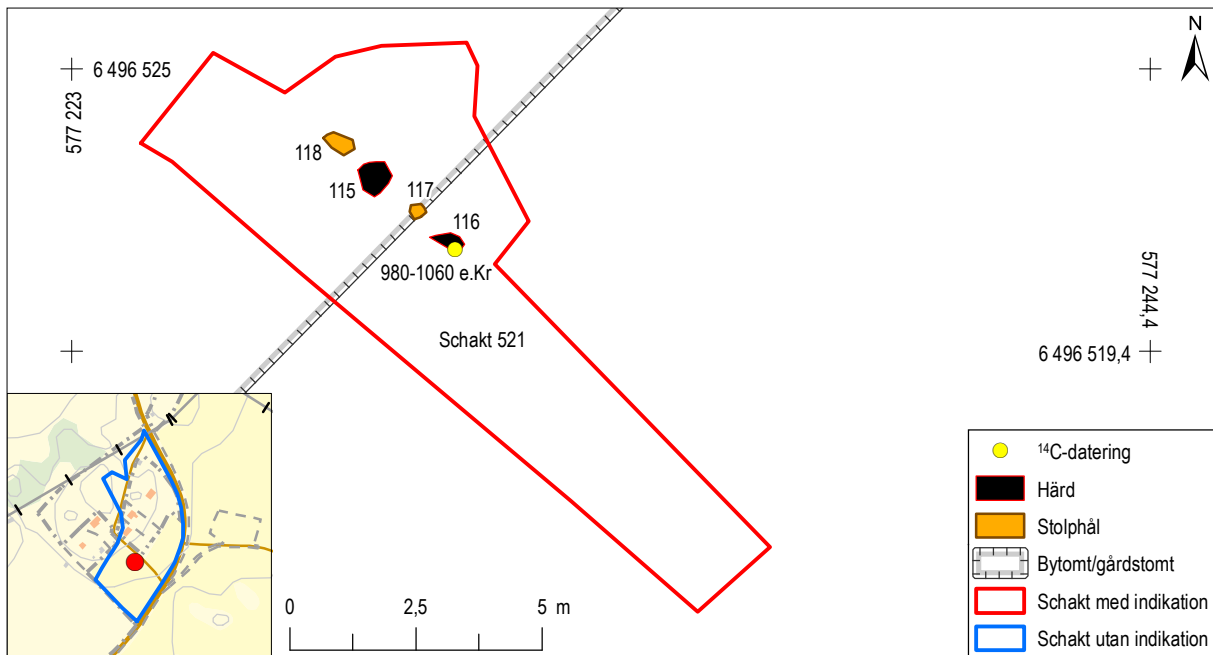
En betydande del av den västra delen av objekt 13 utgjordes av modern villabebyggelse vilket begränsade ytan som var möjligt att utreda genom sökschaktning.

Figur 11. Totalt togs 20 schakt på sammanlagt ca 715 m² upp inom objekt 13 & 14 vilket representerar ca 7% av området. På Fastighetskartan i skala 1:2000, översikt med Terrängkartan i skala 1:100 000.

Sammanlagt inom objekt 13 & 14 var en yta på 18 522 m² möjlig att utreda. Av denna yta togs ca 1 625 m² upp fördelat på 43 schakt vilket representerar ca 9% av det tillgängliga utredningsområdet.

Förhistoriska lämningar i form av två härdar och två stolphål påträffades i ett schakt inom Objekt 13 & 14. Trots vidgning och förtätning av schakt påträffades inga fler lämningar (figur 12).

Figur 12. Inom objekt 14 påträffades förhistoriska anläggningar i form av två härdar och tre stolphål belägna i en koncentration inom norra delen av den västra åkerarealen. Skala 1:150. Översikt på Fastighetskartan i skala 1:12 000.

Figur 13. Drönarfoto över de upptagna schakten inom objekt 14. Foto från sydväst.

Alla påträffade anläggningar inom objekt 14 kom att undersökas under loppet av utredningen och material från härd 116 kom att ¹⁴C-dateras till slutet av vikingatid (980–1060 e.Kr).

Samtliga anläggningar påträffades i en koncentration i norra delen av den västra åkerarealen (figur 13). Området med anläggningarna angränsar till den moderna villabebyggelsen i norr och ska säkerligen kopplas samman med ett nu förstört boplatsoområde som legat på platsen för den moderna villabebyggelsen.

Objekt 27 & 28

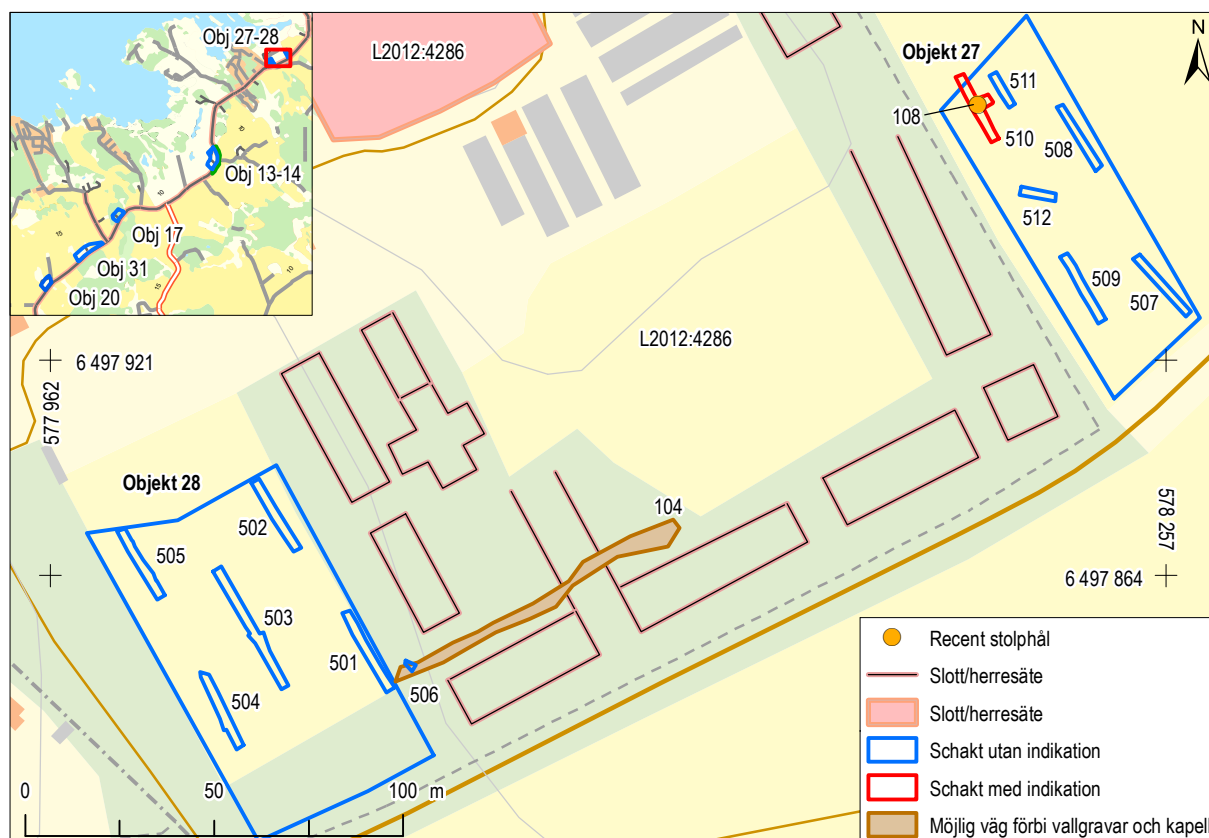
Objekt 27 var beläget inom fastigheten Bråborg 1:4 och utgjordes av två områden belägna i åkermark sydväst respektive nordöst om objekt 28 som utgörs av Bråborgs slottsruin (L2012:4285) (figur 14). De delar av slottsruinen som ingår i exploateringsområdet utgörs av ett vallgravssystem och en kapellruin. Lämningsarna innefattas inte i utredningen utan inkluderas istället i en eventuell kommande förundersökning. Det ingick däremot i underlaget för utredningen att försöka hitta en möjlig dragning för CG-vägen som skulle innebära så lite påverkan på slottsruinen som möjligt.

De två utredningsområdena var belägna sydväst respektive nordöst om de registrerade slottsruinerna och båda områdena utgjordes av åkermark. Det sydvästra området var 3744 m² och bevuxen med gräsvall och det nordöstliga området var 2837 m² och delvis bevuxet med korngrödor.

Totalt togs 11 schakt upp på sammanlagt 554 m² inom det sammanlagda utredningsområdet vilket representerar ca 8,5% av den totala utredningsytan. Därutöver togs ett mindre schakt upp inom en skogsstig som ledde igenom vallgravssystemet i syfte att undersöka dess eventuella uppbyggnad.

Inga anläggningar av förhistorisk karaktär påträffades under utredningen av objekt 27.

I ett av de upptagna schakten inom det nordöstliga området påträffades ett större recent stolphål. I stolphålet påträffades trärester efter stolpen och representerar troligtvis en telegraf- eller elstolpe då inga fler liknande anläggningar påträffades i närområdet trots en förtätning av schakten.

Figur 14. Inom de två områdena som utgjorde Objekt 27 togs 11 schakt på sammanlagt ca 554 m² vilket representerar ca 7% av utredningsytan.

Figur 15. Under utredningen inom objekt 28 observerades en stig som ledde förbi Bråborgs ruiner. Denna stig skulle möjligtvis kunna användas för dragningen av GC-vägen. Foto från sydväst.

Förslag på sträckning för GC-väg

En grusbeklädd stig observerades som ledde förbi de synliga kapell- och vallgravslämningarna i nordöstlig-sydvästlig riktning (figur 15). Stigen var ca fyra meter bred och skulle möjligtvis kunna användas för

dragningen av CG-vägen. Ett mindre schakt togs upp i den sydvästra änden av stigen i syfte att undersöka om det utgjorde en konstruktion men endast sterilt material påträffades. På båda sidor av stigen växte tät ädellövskog som kommer behöva avverkas inför en eventuell exploatering.

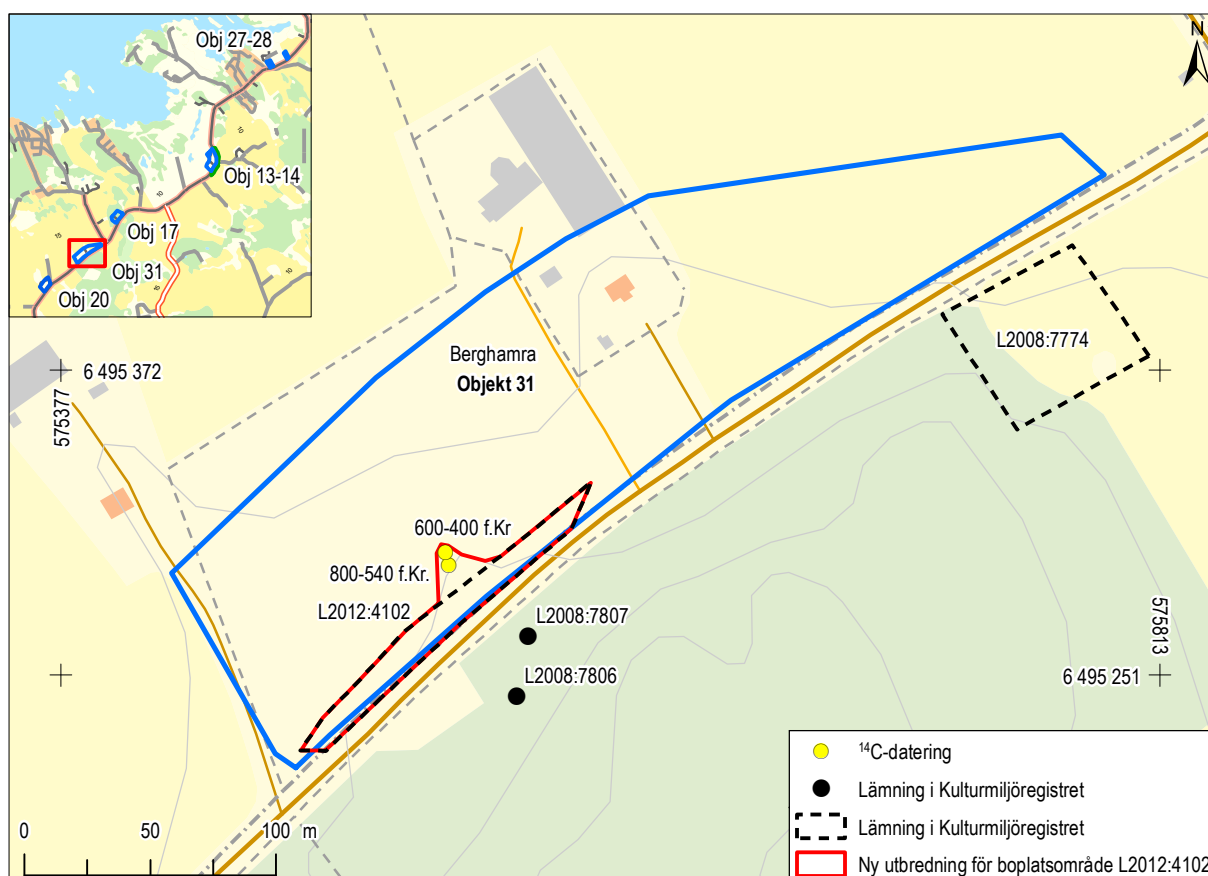
REGISTRERING OCH ÄNDRINGAR I KMR SAMT AVLUTANDE DISKUSSION

Anläggningar av förhistorisk karaktär påträffades inom två av sex utredningsområden. Inom objekt 31 påträffades ett kulturlager som genom ^{14}C -analys och fynd daterades till 600–400 f.Kr. Sett till sammansättning, datering och innehåll liknande lagret det kulturlager som påträffades vid en arkeologisk utredning 2017 på motsatta sidan Djurövägen.

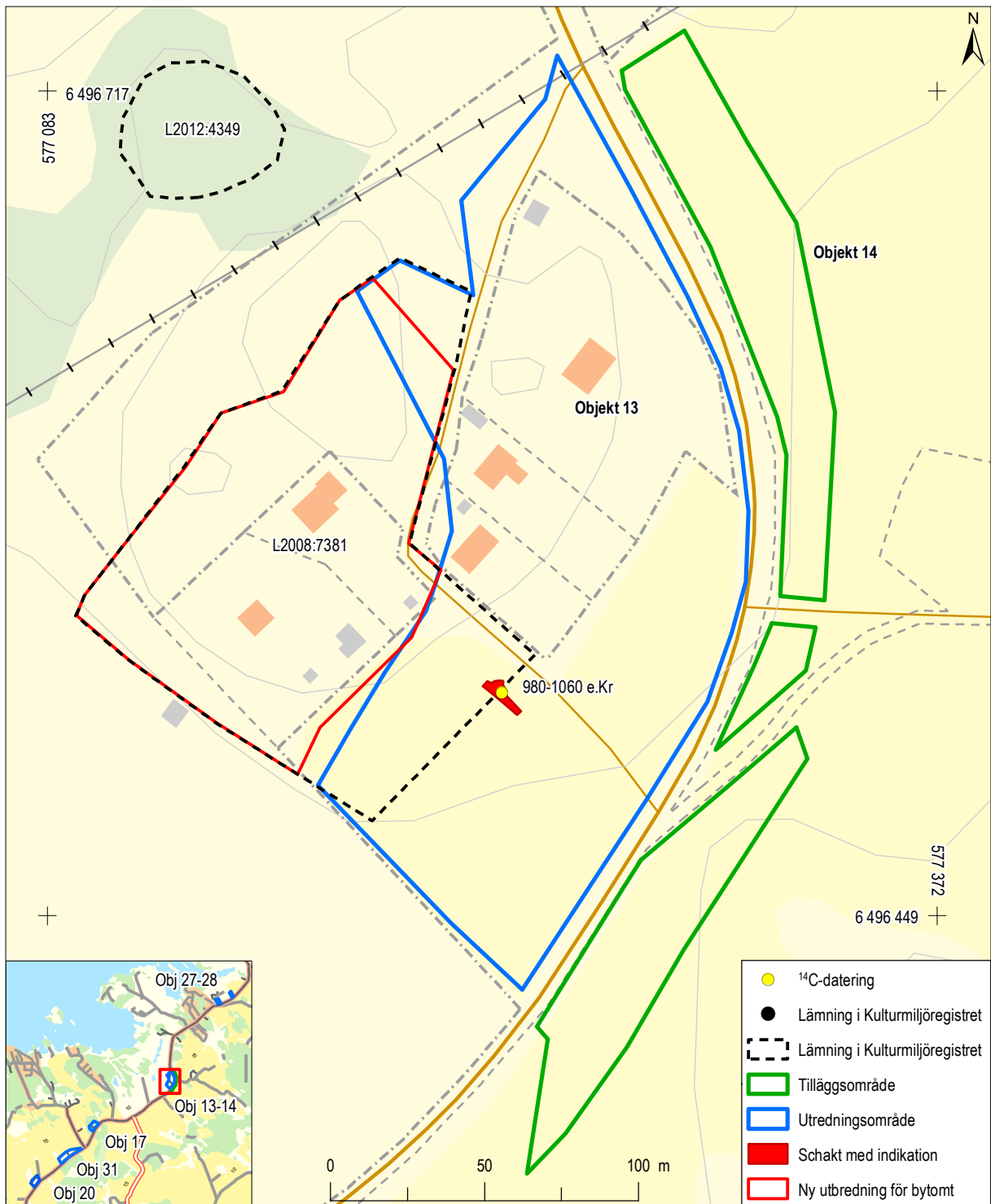
En skärvstensförekomst och enstaka sotiga fläckar påträffades vid en arkeologisk utredning 2001 ca åtta meter söder om kulturlager 125. Högst sannolikt är att denna skärvstensförekomst utgör rester av samma aktiviteter som bildat kulturlager 125 och tolkas härmed utgöra del av ett och samma boplatsområde. Utbredningen för L2012:4102 har justerats till att inkludera kulturlager 125 och definitionen har ändrats till Boplatz i KMR (figur 16).

Intill kulturlagret påträffades en härd och ett stolphål. Stolphålet kom att få en något äldre datering än kulturlager 125 och daterades till 800–540 f.Kr. Både härden och stolphålet har kommit att inkluderas i den nya utbredningen för boplatz L2012:4102.

Inom objekt 14 påträffades en anläggningskoncentration bestående av två härdar och två stolphål inom den nordligaste delen av den västra åkerarealen. En av härdarna ^{14}C -daterades till slutet av vikingatid (1080–1160 e.Kr). Samtliga anläggningar var positionerade strax nedanför den moderna villabebyggelsen och kan tänkas utgöra rester av ett nu förstört boplatznära aktivitetsområde som legat på platsen där villabebyggelsen nu står.

Figur 16. Anläggningarna och kulturlagret som påträffades under utredningen inom objekt 31 bedöms utgöra en del av den skärvstensförekomst som påträffades ca åtta meter söder om anläggningarna. Definitionen för fyndförekomsten har ändrats till boplatz och dess geometri har ändrats till att inkludera de påträffade lämningarna.

Figur 17. Då schakt utan indikation togs upp inom ytan för den registrerade bytomten L2008:7381 har dess utbredning reducerats.

Då schakt utan indikation togs upp inom ytan för den registrerade bytomten L2008:7381 kom dess utbredning att anpassas i förhållande till de tomma schakten.

Samtliga förhistoriska anläggningar som påträffades inom området kom att undersökas under loppet av utredningen. Då inga fler anläggningar påträffades trots vidgning och förtätning av schakten bedöms de förhistoriska boplatzlämningarna i området som undersökta och borttagna (figur 17 och 18).

Den genomförda utredningen längs med Djurövägen stärker tolkningen om att de förhistoriska boplatsområdena i området har koncentrerats till de högre liggande partierna. Ingen av de förhistoriska indikationerna som påträffades under utredningen var belägna under 12 meter över havet. Problemet är att många av dessa områden i dagsläget inhyser mycket av den moderna villabebyggelsen. Bebyggelsen börjar uppföras i området under början av 1900-talet och har säkerligen förstört stora delar av de förhistoriska lämningarna som en gång funnits i området.

Objekt	Påträffade anläggningar	Undersökningstatus	Bedömning
20	Inga forn- eller övrigt kulturhistoriska lämningar påträffade.	Inga lämningar påträffades	Inga lämningar av antikvariskt intresse påträffades.
31	Ett kulturlager, en härd och ett stolphål.	Delvis undersökt	Fornlämning. Registrerad som del av boplat 2012:4102.
17	Skada på sedan tidigare registrerad stensättning L2012:4442. Inga lämningar påträffade under marknivå.	Inga lämningar påträffades	Inga lämningar av antikvariskt intresse påträffades.
13	Inga forn- eller övrigt kulturhistoriska lämningar påträffade.	Inga lämningar påträffades	Inga lämningar av antikvariskt intresse påträffades.
14	Två stolphål och två härdar påträffades.	Undersökt och borttagen	Fornlämning. Samtliga undersöktes och togs bort.
27	Inga forn- eller övrigt kulturhistoriska lämningar påträffade.	Inga lämningar påträffades	Inga lämningar av antikvariskt intresse påträffades.

Figur 18. Resultattabell.

REFERENSER

Litteraturlista

HED JAKOBSSON, A. 2017. *Gång- och cykelväg längs Väg 881, Djurövägen*. Dagsbergs socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län. Arkeologisk utredning, etapp 1. Rapporter från Arkeologikonsult 2017,

LARSSON, F. 2014. *Skeke – Gudar, människor och gjutare*. Rituella komplex från bronsålder och äldre järnålder samt en höjdbosättning från yngre järnålder med gjuteriverkstad. Utbyggnad av väg 288, sträckan Jälla–Hov. UV Rapport;2014:53

NORRGREN, H. 2018. *En stenkonstruktion och kulturlager längs med Djurövägen*. Arkeologisk utredning, etapp 2, längs med väg 881, Dagsbergs socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län. Arkeologisk utredning, etapp 2. Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3111.

SUNDBERG, K. 2001. *Dagberg-Ljunga. VA-ledning mellan Norrköping och Dagberg/Ljunga*. Styrstads och Dagsbergs socknar. Norrköpings kommun, Östergötland. Dnr: 422-2259-2000. Riksantikvarieämbetet, Rapport UV-öst 2001:42. Linköping.

SVARVAR, K & NYBERG, P, 2017. *Unnerstad, Manhem och Stora sidus*. Marby 6:4, Manhem 2:9, Sidus 1:7 med flera, Dagsbergs socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Rapport 2017:26. Östergötlands museum.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3247
Länsstyrelsens diarienummer:	431-12419-2018
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2019-06-28
Företagare:	Trafikverket
Uppdragsnr i KMR:	201900896
Län:	Östergötlands län
Landskap:	Östergötland
Kommun:	Norrköping
Socken:	Dagbergs socken
Fastighetsbeteckning:	Bråborg 1,1, 1,4, Dagbergs- Unnerstad 2:9, 2:40, Gillerhälla 1:2, Manhem 2:2, Marby 6:4, 1:55 och Sidus 1:7, Sidus 6:7
Berörda fornlämningar:	L2012:4102, L2008:7381, L2012:4286, L2012:4429, L2012:4442, L2012:4443, L2012:3807
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning, etapp 2
Undersökningstid, fältarbete:	7-23 augusti 2019 och 4-6 mars 2020
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Projektledare:	Hampus Norrgren
Rapportansvarig:	Hampus Norrgren
Fältpersonal:	Hampus Norrgren, Matilda Nohrstedt, Kerstin Westrin, Tove Björk
Fyndfotografering:	Stefan Gustafsson
Planer och layout:	Matilda Nohrstedt
Kvalitetsgranskning:	Johan Blidmo
Fynd	Fynden förvaras hos Arkeologi- konsult i väntan på fördelning.

Fornminnesregistret (FMIS) stängdes ner 1 januari 2019 och har ersatts av Kulturmiljöregistret (KMR). I denna rapport hänvisas till lämningsnumren i KMR i kartor och text.

BILAGA 1. SCHAKTTABELL

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
501	27	Schakt utan indikation	23 x 2,3	0,3-0,6	0,3-0,5	101	Matjorden var av brungrå, siltig lera (obs! torka) med inslag av tegelkross och kolstänk (rotbrand). Matjordens tjocklek var 0,3-0,5 meter. Fynd av mynt, knappar i cu-leg, oorerat kritpipsskaft. Även något enstaka obränt ben påträffades och gallrades i fält. Matjorden var mycket lik undergrunden till färgen som består av grå lera. Ett dike, 101, påträffades.
502	27	Schakt utan indikation	22 x 2,5	0,3-0,5	0,25-0,37		Matjorden var av gråbrun, siltig lera (obs! torka) med inslag av tegelkross. Undergrunden var av gråvit lera, stenbemängda stråk observerades.
503	27	Schakt utan indikation	37,5 x 2,3	0,3-0,5	0,27-0,35	102, 103	Matjorden bestod av ljus, brungrå, siltig lera. Undergrunden bestod av gråvit lera. Fynden som påträffades i schaktet utgjordes av mynt och en knapp som togs in; samt ett keramikfragment och ett blybleck som återdeponerades i schaktet. En utvidgning gjordes. Ett recent kabelschakt samt ett äldre keramikrör påträffades i tvärgående riktigt i schaktet.
504	27	Schakt utan indikation	20 x 2,4	0,25-0,5	0,25-0,4		Matjorden var av gråbrun, siltig lera med inslag av tegelkross, samt stenbemängt. Inga fynd påträffades i schaktet, ej heller några anläggningar. Undergrunden bestod av morän förutom i den södra änden där den bestod av mycket kompakt lera.
505	27	Schakt utan indikation	21 x 2,4	0,35-0,45	0,3-0,4	106, 107	Matjorden var av gråbrun, siltig lera. Inslag av tegelkross förekommer, två recenta nedgrävningar (106, 107) varav ett med keramikrör. Fynd av ett oorerat cu-leg med datering 1861 eller 1681. Undergrunden består främst av finsandig morän, kompakt lera i norr.
506	27	Schakt utan indikation	3 x 2,4	0,11-0,3	0,15		Matjord blandad med lera, gråsvart i färgen, undergrunden var av gråsvart lera. Ett dike fyllt med småsten och tegel påträffades.
507	27	Schakt utan indikation	21 x 2	0,7	0,65-0,7?		Svartbrun, fet lera ned till 0,7 meters djup. Undergrund av mörkgrå lera.
508	27	Schakt utan indikation	20 x 2,2	0,5-0,75	0,5		Brunsvart lera med något jordinslag. Undergrund grå, något flammig.
509	27	Schakt utan indikation	20 x 2,3	0,3-0,57	0,28-0,35		Matjorden bestod av mörk, brungrå lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades. Undergrunden var av brungrå lera.
510	27	Schakt med indikation	20 x 2,5 vidgat till 5	0,3-0,55	0,3-0,35	108	Matjorden var av mörk, brungrå lera som var mycket svår att urskilja från undergrunden med samma färg, släpper i chok- I schaktet påträffades ett stenskott stolphål 108 vid 0,4 meters djup. Vid stolphålet gjordes en utvidgning men inga ytterligare anläggningar påträffades.
511	27	Schakt utan indikation	10 x 2	0,27-0,42	0,25-0,3		Matjorden var av brungrå siltig, lera med enstaka tegelkrossinslag. Mycket svårt att skilja matjorden från undergrunden som var av kompakt, mörk, brungrå lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
512	27	Schakt utan indikation	10 x 2,4				
513	13-14	Schakt utan indikation	20 x 2,4	0,4-0,5	0,15		Matjordsblandad lera med småsten som övergick i en ljusbrun lera mellan 0,15-0,3 meters djup, därefter ljusare brun och mycket kompakt, flammig lera ned till 0,5 meters djup.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
514	13-14	Schakt utan indikation	22 x 2,1	0,4-0,5	0,15		Matjordsblandad lera med småsten som övergick i en ljusbrun lera mellan 0,15-0,3 meters djup, därefter ljusare brun och mycket kompakt, flammig lera ned till 0,5 meters djup. Vid 0,4 meter påträffades en kopparkabel.
515	13-14	Schakt utan indikation	18 x 2,4	0,5	0,2		Matjordsblandad lera, mellan 0,2-0,25 ökade inslaget av småsten. Vid 0,25 och 0,35 meter var underlaget av ljusare lera och inslag av småsten. Mellan 0,35-0,5 var ett svart mycket kompakt lerlager med småstenar som tolkades som ett möjligt äldre odlingslager och fanns endast i schaktet sydvästra del. Under 0,5 meter påträffades undergrunden med ljusbrun lera.
516	13-14	Schakt utan indikation	8,5 x 2,2	0,3	0,15		Matjordsblandad lera, svart-brun till färgen med inslag av småsten. Vid 0,15-0,3 meter djup påträffades svartbrun lera, under 0,3 meters djup övergick den till ljusbrun, något flammig lera.
517	13-14	Schakt utan indikation	14 x 2,5	0,8	0,2		Övre matjord, lös, innehöll mycket sten till 0,2 meters djup. Under påträffades hård, tjock, blockig lera ned till 0,3 meter. Därunder påträffades lager 109, en svart, fet lera; trolig äldre odlingshorisont cirka 0,1 meter tjock. Lagret innehöll inga fynd och inga kolstänk. Under 0,3 meters djup påträffades undergrunden av brun lera.
518	13-14	Schakt utan indikation	20 x 2,8	0,25-0,5	0,15		Matjord av sandig, lerig silt med organiskt material. Brungrå till färgen. Undergrunden utgjordes av vit-beige morän med markfasta stenblock. På grund av tork var färger svåra att fånga upp. Inga anläggningar.
519	13-14	Schakt utan indikation	18 x 2,5	0,2-0,3	0,2-0,23	114	Matjorden består av gråbrun, lerig silt med småsten. Undergrunden består av kompakt morän med markfasta stenblock, ett ledningsschakt (114) påträffades.
520	13-14	Schakt utan indikation	11 x 2,5	0,38	0,21		Matjorden bestod av sandig, lerig silt med grus och småsten som var gråbrun i färgen. Undergrunden bestod av vit morän som övergick i mycket kompakt, gul-beige silt med grus. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
521	13-14	Schakt med indikation	15 x 2,4, vidgat till 5,6	0,3-0,44	0,14-0,2	115, 116, 117, 118, 119	Matjorden bestod av mörk, brungrå silt uppblandad med sand och lera. Undergrunden bestod av mörkbrun, strimmig lera som var mycket svår att skilja från matjorden. Leran är mycket kompakt och släpper i chok. Anläggningar som påträffades var två härdar (115-116) med bränd lera och tre möjliga stolphål (117-119), dessa kom cirka 0,15 meter under marknivå. En kopparkabel påträffades vid 0,4 meters djup.
522	13-14	Schakt utan indikation	16 x 2,5	0,3-0,4	0,22		Matjorden bestod av sandig silt med organiskt material, mörkt brungrå i färgen. Undergrunden bestod av kompakt, mörkbrun, strimmig lera. Stråk av kompakt vit morän med markfasta stenblock. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
523	13-14	Schakt utan indikation	20 x 2,5	0,4	0,17-0,22		Matjorden bestod av gråbrun, sandig silt med lera och organiskt material. Undergrunden var av mycket kompakt, brun, siltig lera med grus och småsten. Inga anläggningar. Fynd av en knapp och en möjlig sölja.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
524	13-14	Schakt utan indikation	25 x 2,5	0,4-0,6	0,15-0,2		Matjorden var av mörkt gråbrun, siltig lera med organiskt material. Undergrunden bestod av mörkbrun lera som övergick i brun lera med vita skiftningsar längre ned. Ett fynd av genomskinligt glaserat rödgods påträffades, detta återdeponerades i schaktet. I övrigt inga fynd eller anläggningar.
525	13-14	Schakt utan indikation	18 x 2,5	0,3-0,5	0,2-0,21		Matjorden bestod av siltig lera med organiskt material och grus, även enstaka inslag av tegelkross förekom. Undergrunden bestod av siltig, mörkbrun lera med inslag av småsten.
526	13-14	Schakt utan indikation	17 x 2,5	0,35-0,75	0,22-0,25		Matjorden bestod av siltig lera med organiskt material och inslag av småsten. Undergrunden bestod av en jämn gråsvart lera som var mycket svår att urskilja från matjorden. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
527	13-14	Schakt utan indikation	10 x 2,4	0,35-0,6	0,15-0,2		Matjord av siltig lera med organiskt material och undergrund av brunsvart lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
528	13-14	Schakt utan indikation	7 x 2,4	0,5-0,6	0,13-0,25		Matjorden bestod av siltig lera. Mörkgrå till färgen och mycket svår att skilja från den brunsvarta undergrunden som bestod av lera med bruna inslag. Inga anläggningar eller fynd påträffades.
529	13-14	Schakt utan indikation	10 x 2,4	0,39-0,45	0,2-0,3		Matjorden bestod av gråbrun, siltig lera med småsten och organiskt material. Bränd lera/tegel påträffades och även obränt ben, som återdeponerades. Undergrunden bestod av brunsvart, siltig lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
530	13-14	Schakt utan indikation	8,5 x 1,4	0,1-0,39			Under grästorven påträffades ett utfyllnadslager som bestod av mycket kompakt morän samt recent material, troligen med en utjämnande funktion. I schaktets västra del fanns en större nedgrävning vars fyllning bestod av brun silt och innehöll även recent material. Undergrunden utgjordes av vit, kompakt lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
531	13-14	Schakt utan indikation	11 x 1,4	0,37	0,27		Matjorden, torven bestod av siltig lera med småsten och organiskt material, ljusbrun till grå i färgen, innehöll även tegelkross. Undergrunden var av siltig lera, mycket lik matjorden till färgen, dvs ljust brungrå med småsten. Inga anläggningar eller fynd påträffades.
532	13-14	Schakt utan indikation	8 x 1,4	0,3	0,2		under gräsvall påträffades myllig matjord. Där under gråbeige siltig lera.
533	17	Schakt utan indikation	25 x 2,4	0,3	0,1-0,15		Myllan var lös och torr, grå i färgen. Under kom mycket lucker morän som var beige till vit i färgen med sten. Inga anläggningar eller fynd påträffades.
534	17	Schakt utan indikation	9 x 2,3	0,3	0,13		Myllan var lös och torr, grå i färgen. Undergrunden bestod av mycket lucker, ljust beige, siltig morän. I söder påträffades berg. Inga anläggningar eller fynd påträffades.
535	20	Schakt utan indikation	19 x 2,4	0,4-0,5	0,35		Matjorden bestod av siltig lera som var beigebrun till färgen. Ett kabelschakt/dike påträffades, delar av det var stenbemängt och där påträffades korroderad spik och en hästkosöm. I schaktets östra del påträffades ett bryne av svart skifferliknande bergart. Fynden återdeponerades i schaktet. Undergrunden bestod av vit-beige, kompakt silt med bruna stråk.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
536	20	Schakt utan indikation	16 x 2,4	0,5	0,3		Matjorden var av lerig silt i söder men övergick till siltig lera i norr. Undergrunden bestod av ljus, beige-fläckig silt i söder till brun-vit-fläckig lera i norr. Leran släppte i chok. Inga anläggningar eller fynd påträffades.
537	20	Schakt utan indikation	24 x 2,4	0,39-0,49	0,15-0,39		Matjorden bestod av brun, fet, siltig lera med tegel. Under matjorden var ett fett, grå-svart lager med organiskt material (0,15 meter tjockt) som släppte fint mot undergrunden. På det grå lagret påträffades ligande trä, tegelstenar, rester av höganäskeramik och recent taktegel. I schaktet påträffades nedgrävningar som erinrar om skoptag till fornen. Här påträffades, i små fördjupningar i undergrunden, ett mycket kompakt svart material med kol samt både obrända och brända ben. Pga de omlandade massorna i schaktet var det inte möjligt att avgöra om det rörde sig om rester efter kultulager.
538	20	Schakt utan indikation	10 x 2,4	0,75			Marken där schaktet lades var mycket störd av olika recenta nedgrävningar och fyllningar. Undergrunden påträffades inte. Vid 0,7 meters djup påträffades fortfarande modernt metallskrot. Fyllningarna bestod bland annat av ett moränliknande utfyllnadsmaterial som var ljust och innehöll tegelkross och plastpåsar. Ett svart lager påträffades som bestod av siltig lera, samt en genomgående gödselhorisont som var cirka 0,15 meter tjock och innehöll gödsel och hö, denna kom cirka 0,3 meter under marknivå. De recenta massorna sträckte sig åt norr och schaktet avslutades därmed.
539	31	Schakt med indikation	14 x 2,4 vidgat till 8 meter	0,5-0,65		124-127	Under grästorven påträffades ett vitt, påfört utfyllnadslager av morän som var 0,39 meter tjockt. Under det påträffades ett ljusbrunt, siltigt lager som tolkas som den ursprungliga matjorden. Lagret var 0,22 meter tjockt. Under detta påträffades undergrunden som bestod av ljust beige morän. I den norra delen av schaktet påträffades berggrunden. I schaktet framkom ett stolphål (126), en hård (124), ett brandlager (125) samt en stenpackning (127).
540	31	Schakt utan indikation	7 x 2	0,4-0,6			Blandade fyllningar av morän samt ett siltigt brunt lager. Förmodligen är detta en del av ett äldre schakt. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
541	31	Schakt utan indikation	14 x 2,5	0,49	0,38		Matjorden bestod av brun silt som var nästintill stenfri. Undergrunden bestod av flammig, beige-grå, lerig silt. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
542	31	Schakt utan indikation	14 x 2,5	0,29-0,35	0,23		Matjord av silt, med litet inslag av lera, stenigt, med grå-brun färg. Undergrunden bestod av morän, vit-grå till färgen. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
543	31	Schakt utan indikation	9 x 2,5	0,1-0,6	0,28		Under grästorven påträffades berg i öster, emedan det i väster var ett brunt, siltigtmatjordslager. Undergrunden bestod av ljusbeige, siltig morän där berghällen upphörde. Inga fynd eller anläggningar påträffades.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/mylla tjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
544	31	Schakt utan indikation	8 x 2,2	0-0,8	0-0,08-0,18		Under grästorven påträffades ett brunt lager av lerig silt som var 0,08-0,18 meter tjockt. Under detta var en ljus mycket kompakt lera (0,6 meter tjockt) som överlagrade ett brunt, strimmigt lerlager (0,12 meter tjockt). Under den bruna leran påträffades berg. I schaktets norra del påträffades berghällen direkt under grästorven. I södra delen var schaktet 0,8 meter djupt. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
545	31	Schakt utan indikation	26 x 2,5	0,38-0,5	0,05-0,25		Under grästorven påträffades matjorden som bestod av silt med liten lerinblandning. Lagret är ljust brunt. Undergrunden utgjordes av fläckig, vit-brun, siltig lera. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
546	31	Schakt utan indikation	26 x 2,5	0,4-0,47	0,27		Under grästorven påträffades matjorden som var av lerinblandad silt, ljusbrun i färgen, med enstaka stenar. Undergrunden bestod av fläckig lera, i brunt och vitt. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
547	31	Schakt utan indikation	12 x 2,5	0,4-0,59	0,1-0,25		Under grästorven var matjorden brun och bestod av lerinblandad silt. Undergrunden bestod av brun, vit-fläckig lera med enstaka stenar. I schaktets norra del var matjorden mycket tjockare och undergrunden av samma färg. Inga fynd eller anläggningar påträffades.
548	31	Schakt utan indikation	10 x 2,3	0,3-0,5			Under grästorven påträffades ett stenigt utfyllnads-lager med moderna reseringsmassor som var grått i färgen och bestod av lerig silt med grus (0,18 meter tjockt). Detta låg på ett orange-brunt lager av lerig, sandig silt, möjlig äldre marknivå, som var 0,17 meter tjockt. Undergrunden bestod av grå-brun-fläckig lera.
549	31	Schakt utan indikation	17 x 2,4 vid-gat till 3,6	0,98	0,1-0,3		likt schakt 539. under matjorden påträffades ett vitt moränigt lager (ca 0,26 m) Därunder påträffades ett mörkbrunt äldre matjordslager (ca 0,27 m) Därunder påträffades undergrund som utgjordes av beige morän. Mellan undergrund och det bruna äldre matjordslaget observerades en tunn lins av ett grått lager som innehöll enstaka kolstänk. I schaktets västra del påträffades berggrund,
550	31	Schakt utan indikation	2,8 x 2,1	0,25	0,1		Mindre schakt som visade sig dras på en ledning. Schaktningen avslutades därför omgående. Materialmässigt bestod marken av utfyllnadsmassor bestående av silt med inslag av lera och grus.
551	31	Schakt utan indikation	17 x 2,3	0,3	0,1		I östra delen av schaktet påträffades ett vitt/beige siltigt lager med inslag av sand och enstaka småsten. Detta lager skars av ett grått lager av grus och som innehöll inslag av asfalt som troligtvis utgör recent utfyllnad från det intilliggande ledningsschaktet. I mitten av schaktet påträffades berg.
552	31	Schakt utan indikation	22 x 2,2	0,6	0,4		undergrunden utgjordes av finkornig vitfärgad sand med stäk av mycket kompakt, vit/beige lerig silt.
553	31	Schakt utan indikation	17 x 2,3	0,55	0,4		Under grästorven påträffades ett gråbrunt matjordslager som bestod av brun sandig silt. Undergrunden bestod av vit morän.
554	31	Schakt utan indikation	18 x 2,2	0,53	0,27		Undergrunden utgjordes av grå/vit innehållandes enstaka markfasta stenar (ca 0,45 x 0,4 x 0,25)
555	31	Schakt utan indikation	20 x 2,5	0,5	0,4		Undergrunden utgjordes av vit/beige morän med enstaka markfasta stenblock.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
556	31	Schakt utan indikation	23 x 2,2	0,5	0,3		Undergrunden bestod av lerig och sandig silt som var gråbrun till färgen, innehöll enstaka mindre stenar.
557	31	Schakt utan indikation	4 x 2	0,5-0,7	0,35-0,50		Mindre schakts som togs upp i syfte att kontrollera samansättningen av en oval och cirkulär höjd. Under grästorven påträffades ett lager av lera som var mörkbrun till färgen. Leran låg direkt ovanpå bergshäll. I väster planar lerlagret ut och överlagras storblockig morän belägen direkt nedanför berget.
558	31	Schakt utan indikation	18 x 2,4	0,24-0,36	0,28-0,35		Undergrunden i östra delen av schaktet utgjordes av vit-grå morän vilket i västra delen av schaktet övergick till biege lera.
559	31	Schakt utan indikation	22 x 2,4	0,6	0,29-0,4		Undergrunden i östra delen av schaktet utgjordes av morän. I mittersta delen av schaktet påträffades berggrund. Väster om denna övergick undergrunden till en mer beigebrun lera.
560	31	Schakt utan indikation	5 x 2	0,3-0,5	0,25-0,45		Undergrunden utgjordes av berghäll i norra delen av schaktet och av beigebrun sandig silt med inslag av småsten i södra delen.
561	31	Schakt utan indikation	22 x 2,5	0,55	0,45		Undergrunden var svår att skilja från överliggande matjord. Utgjordes av en kompakt mörkbrun lera.
562	31	Schakt utan indikation	20 x 2,3	0,6	0,4		Undergrunden bestod av en hård kompakt mörkbrun lera som var oerhört svår att skilja från överlagrande matjord.
563	31	Schakt utan indikation	23 x 2,4	0,6	0,4		Under matjorden påträffades en äldre matjordshorisont som utgjordes av svart/mörkbrun kompakt lera. Lagret innehöll inga kulturyrtingar. Undergrunden utgjordes av en mökgrå siltig lera med ljusare fläckar och partier. Två diken 133, 134 påträffades i schaktet.
564	31	Schakt utan indikation	18 x 2,4	0,6	0,4		Under matjorden påträffades en äldre matjordshorisont som utgjordes av mörkbrun/svart lera och innehöll enstaka inslag av brända lera. Undergrunden utgjordes av brun hårt packad lera.
565	31	Schakt utan indikation	14 x 2,5	0,6	0,4		Under matjorden påträffades en liknande äldre odlingshorisont som i närliggande schakt. Utgjordes av svart/mörkbrun lera som innehöll enstaka inslag av bränd lera. Ett dike (136) löpte längsmed schaktdragningen. Undergrunden utgjordes av en kompakt och blockig brunfärgad lera.
566	31	Schakt utan indikation	17 x 2,5	0,45-0,7	0,35-0,6		Undergrunden utgjordes av brungrå lera med mörkbruna/nästan svarta inslag.
567	31	Schakt utan indikation	21 x 2,5	0,39-0,62	0,35		Under matjorden påträffades ett mörkgrått grusigt lerskikt som var ca 0,07 m tjockt. Påminde till utseende om det äldre matjordslager 137. Undergrunden utgjordes av brunröd strimmig lera.
568	31	Schakt utan indikation	20 x 2,6	0,4-0,6	0,35-0,45		Under matjorden påträffades i mittersta delen av schaktet ett mycket osammanhängande lagerhorisont med kolfläckar. Ett dike 141 påträffades i schaktet. Undergrunden utgjordes av strimmig brunröd lera med inslag av enstaka stenar.
569	31	Schakt utan indikation	16 x 2,6	0,6	0,4		Undergrunden utgjordes av brungrön lera innehållande inslag av småsten. Mycket kompakt undergrund. Ett ledningsschakt 142 observerades.
601	14 tillägg	Schakt utan indikation	18 x 1,9	0,6	0,4		Undergrund utgjordes av brun varvig lera med siltinslag.

Bilaga 1. Schakttabell forts.

Schakt-nr	Område	Bedömning	Schaktstorlek (m)	Schaktdjup (m)	Matjord/myllatjocklek (m)	Påträffade anläggningar	Beskrivning
602	14 tillägg	Schakt utan indikation	19 x 1,9	0,7	0,45		Gråbrun fet varvig lera.
603	14 tillägg	Schakt utan indikation	24 x 1,9	0,62	0,5		Gråbeige varvig lera. Ett Keramikrör löpte i mitten av schaktet.
604	14 tillägg	Schakt utan indikation	22 x 1,9	0,72	0,62		Gråbeige lera. Berg i dagen påträffades i mitten av schaket.
605	14 tillägg	Schakt utan indikation	22 x 1,9	0,6	0,5		Gråbeige fet varvig lera.
606	14 tillägg	Schakt utan indikation	21 x 1,9	0,55	0,42		Brunrå lera med inslag av silt. Berg i dagen i södra änden av schaktet.
607	14 tillägg	Schakt utan indikation	17 x 1,9	0,55	0,45		Gråbrun fet varvig lera med inslag av silt
608	14 tillägg	Schakt utan indikation	35 x 1,9 vidgat till 5 meter	0,5	0,45		Gråbeige varvig lera. Ett dike AD701 påträffades i schaktet
609	14 tillägg	Schakt utan indikation	22 x 1,9	0,55	0,45		Gråbeige varvig lera med inslag av brun silt.
610	14 tillägg	Schakt utan indikation	17 x 1,9	0,6	0,5		Mörkgrå varvig lera med inslag av silt.
611	14 tillägg	Schakt utan indikation	21 x 1,9	0,45	0,35		Gråbeige varvig lera med inslag av brun silt.
612	14 tillägg	Schakt utan indikation	23 x 1,9	0,5	0,4		Beigebrun lera med siltinslag.
613	14 tillägg	Schakt utan indikation	24 x 1,9	0,6	0,5		Rödbeige lera med inslag av silt. Enstaka mindre stenar.
614	14 tillägg	Schakt utan indikation	23 x 1,9 vidgat till 3,5	0,6	0,5		I söder ljusbeige lera med inslag av silt. I Norr övergick undergrunden till silt med lerinslag och moränsten.
615	14 tillägg	Schakt utan indikation	15 x 1,9	0,6	0,4		Under matjorden påträffades ett mörkare utfyllnadslager, ca 0,2 tjockt. Utfyllnadslaget var svart till färgen och fyllt med sten. Påminde om vägutfyllnad. Undergrunden bestod av ljusbeige lera med inslag av brunare silt.
616	14 tillägg	Schakt utan indikation	16 x 1,9	0,6	0,5		Rödbeige lera med inslag av silt och enstaka småsten.
617	14 tillägg	Schakt utan indikation	16 x 1,9	0,6	0,5		Rödbeige lera med inslag av silt och enstaka småsten.
618	14 tillägg	Schakt utan indikation	16 x 1,9	0,5	0,4		Gråbeige lera med inslag av silt.
619	14 tillägg	Schakt utan indikation	7 x 1,9	0,55	0,4		Undergrund utgjordes av ljusbeige steril lera. I schaktet påträffades ett mörkare fundamentalslager till en möjlig väg fyllt med småsten och silt.
620	14 tillägg	Schakt utan indikation	16 x 1,9	0,5	0,4		I södra änden av schaktet påträffades berg i dagen i övrigt påträffades brunbeige lera med siltinslag.
621	14 tillägg	Schakt utan indikation	17 x 1,9	0,4	0,3		Rödbeige varvig lera.
622	14 tillägg	Schakt utan indikation	18 x 1,9	0,4	0,3		Rödbrun varvig lera.
623	14 tillägg	Schakt utan indikation	9 x 1,9	0,45	0,35		Rödbrun varvig lera.

BILAGA 2. KONTEXTTABELL

Kontext-nr	Bedömning	Schakt	Område	Beskrivning
101	Dike		27	Dränering
102	Dike		27	Dränering
103	Dike		27	Dränering
105	Dike		27	Dränering
106	Dike		27	Dränering
107	Dike		27	Dränering
108	Stenskott stolphål	510	27	Ovalt, stenskott stolphål cirka 0,6x0,5 meter i plan. 11 synliga stenar av stenstorlek 0,25x0,2x0,12-0,13x0,12x0,06 meter. Samt tre mindre: 0,06x0,05x0,05 meter. Fyllningen var av brun lera med obrända rörben synligt. Cirka 0,1x0,05 meter stora. Två stenar hade flyttats vid framtagningen. Anläggningen snittades dels för hand (0,1 meter) sedan med maskinstöd på grund av den mycket hård lera. En kolbit framkom i den handgrävda delen och tillvaratogs.
109	Lager		13-14	Svart, fett lerlager som påträffades cirka 0,2-0,4 meter under marknivå och var runt 0,1 meter djupt. Lagret tolkas vid detta skede som en äldre odlingshorisont då lagret inte innehåller några fynd eller något kol. Makroprov har tagits i det.
110	Konstruktion		13-14	Syllstensgrund
111	Dike		13-14	Dränering
112	Dike		13-14	Dränering
113	Kabelschakt		13-14	Kabelschakt
114	Kabelschakt		13-14	Kabelschakt
115	Härd	521	13-14	Härd/ugn med kol och rödbränd lera. Delvis skuret av schaktet 521 i sydväst. Rund i plan, 0,56 meter i diameter och 0,14 meter djup, skålformad med rundad botten. Påträffades 0,15 meter under marknivå.
116	Härd	521	13-14	Härd/ugn med rödbränd lera och kol. Delvis skuret av schakt 521 i väst. Rund i plan, 0,61 meter i diameter och 0,1 meter djup med plan botten och nästan vertikala sidor.
117	Stolphål	521	13-14	Runt stolphål, något gråare/grusigare fyllning än undergrunden. Mycket svårt att urskilja. 0,33 meter i diameter. Ej undersökt.
118	Stolphål	521	13-14	Rundat möjligt stolphål med fyllning av lera som är något orangeare/rödare än undergrunden. 0,37 meter i diameter, ej undersökt.
119	Stolphål	521	13-14	Mindre stolphål som är runt i plan. Fyllningen är gråare än undergrunden. 0,16 meter i diameter, ej undersökt.
120	Dike		13-14	Dränering
121	Sten			Naturlig sten
122				Stenstättning
123	Dike			Dränering
124	Härd	539	31	Härden är rund i plan, innehåller kolbemängd silt samt skärvig och skörbränd sten. Dess diameter är 0,63 meter. Ej undersökt.
125	Skärvstenslager	539	31	Brandlager med sot, bränd lera, och sten både skärvig och opåverkade runda stenar förekommer. Lagret är mer koncentrerat i öster, där det möjligen kan vara en härd - behöver undersökas noggrannare för att avgöra. I lagret grävdes en provruta vari förhistorisk keramik påträffades. Lagret förekommer i samband med en stenpackning av större stenar.
126	Stolphål	539	31	Stenskott stolphål, som var runt i plan (0,68 meter i diameter), nästintill vertikala sidor med rundad bottenkant och plan botten. Fyllningen bestod av lerig silt med småsten. Viss kolinblandning förekom. Brungrå i färgen (pga torka var det mycket svårt att avgöra). Stenskoningen följer hela vägen ned i stolphålet, även vad som verkar vara samma fyllning (makrofossilprov taget). Stenskoningen var mellan 0,08x0,11x0,04-0,47x0,22x0,3 meter, dock var majoriteten av stenarna runt 0,13x0,09x0,08 meter. Undersökt till 50%.
127	Stenpackning	539	31	Stenpackning, verkar störd i väster där den ligger nästa markytan. Stenarna är stora och ligger med en flat sida uppåt (0,44x0,38x? Meter) och i öster något mindre (0,12x0,11x0,08 meter). Framkommer i samband med brandlagret 125.

BILAGA 3. ¹⁴C-RESULTAT

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
19C/1129	116:402	Charcoal	AAA	1000 +/- 30 BP	Cal 980 - 1060 AD (71.0%) Cal 1080 - 1160 AD (24.4%)
19C/1130	125:786	Charcoal	AAA	2440 +/- 30 BP	Cal 760 - 680 BC (23.5%) Cal 670 - 610 BC (10.4%) Cal 600 - 400 BC (61.5%)
19C/1131	125:868	Charcoal	AAA	2530 +/- 30 BP	Cal 800 - 540 BC

- Calibrated ages are attained using INTCAL13: **IntCal13 and Marine13 Radiocarbon Age Calibration Curves 0–50,000 Years cal BP.** *Paula J Reimer, Edouard Bard, Alex Bayliss, J Warren Beck, Paul G Blackwell, Christopher Bronk Ramsey, Caitlin E Buck, Hai Cheng, R Lawrence Edwards, Michael Friedrich, Pieter M Grootes, Thomas P Guilderson, Hafliði Haflidason, Irka Hajdas, Christine Hatté, Timothy J Heaton, Dirk L Hoffmann, Alan G Hogg, Konrad A Hughen, K Felix Kaiser, Bernd Kromer, Sturt W Manning, Mu Niu, Ron W Reimer, David A Richards, E Marian Scott, John R Southon, Richard A Staff, Christian S M Turney, Johannes van der Plicht. Radiocarbon 55(4), Pages 1869-1887.*
- Unless otherwise stated, the error reported is one standard deviation.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for natural isotope fractionation.

Date Submitted	November 22, 2019	Date Reported	December 10, 2019
QC 1 Sample ID	IAEA C7	QC 2 Sample ID	NIST OXII
QC Expected Value	49.53 +/- 0.70 pMC	QC Expected Value	134.09 +/- 0.70 pMC
QC Measured Value	50.40 +/- 0.20 pMC	QC Measured Value	134.07 +/- 0.20 pMC
Pass?	YES	Pass?	YES

- pMC = Percent Modern Carbon.
- IAEA = International Atomic Energy Agency.

BILAGA 4. FYNDTABELL

Fynd-nr	Typ	Material	Antal	Beskrivning	Kasserat/ återdeponerat
125:787:1	Keramik	Keramik	5	5 bitar förhistorisk keramik påträffades i kvartsmeterruta i kulturlager 125. Fyra av bitarna hade passform och bildade en mindre sked/slev	Inväntar fyndför- delning

** fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.*

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3247